

SKI HISTORIE- LAG

Kalender 1987



FORSIDEN:

Ski Turn- og Idrettsforenings juleforestilling i Samfunnsbygningen i 1935

Inger Løchen hadde satt opp stykket som het «Rømlingen» og hun hadde regien og alt ansvaret for stykket alene. Pianistinne var Åshild Stensrud.

Alle aktørene var fra Ski Turn- og Idrettsforening, og inntektene gikk til laget.

Fotograf: Thorbjørn Løchen, Østlandets Blad.

Informant: Tulla Bjørnstad.

Sittende på huk, 1. rekke:

Harry Karlsson, Erling Aalvik, Boa Bjørnstad, Kjell Sørhus, Arne Karlsson.

Sittende bak disse:

Signe Floor Øyen, Anne-Sofie Sverdrup, Leif Larsen.

Stående fra venstre:

Lillen Bjørnstad, Bjørg Kleveland, Karin Svendsen, Thorborg Sjøstrand, Anne-Marie Rolland, Åse Karterud, Inger Kløvstad, Åshild Stensrud, Ingerid Boger, Gerd Hunseth, Ingerid Ruud, Hedvig Karlsson, Frøydis Forslund, Ciss Aalvik, Christian Westgaard, Reidun Five, Ingebor Mørck, Inger-Else Pedersen, Karin Forslund, Aud Brenna, Margrethe Andresen, Reidun Stensrud.



Januar
Interiør fra en
«storstue» i Ski, 1898

Familien H. P. Bjørnstad på «Lundeby» (nå Nordbyvn. 4) hadde et moderne hjem i «klunkestil». Møblene var i utskåret flammebjerk, med brunt plysjtrekk. Det var springfjærer i setene. Pidestall med palmer, stort konsollspeil, prydvaser med små brikker under, fotografier i fine rammer, puter i ullbroderi, bord med lyseduk under hengelampen som hadde både parafin og stearinlys.

Det var der alt sammen, og familien og hushjelpen hadde tatt søndagstøyet på da fotografen fra Christiania tok bildet.

Fotograf: Caroline Colditz, Munke-damsvn. 5, Christiania.

Informant: Tulla Bjørnstad.



Februar
Travløp på
Midtsjøvannet ca. 1960

Ski og Kråkstad Travlag ble stiftet i 1920 med Trygve Skjærsaker som første formann. Lagets årlige vinterkjøringer ble holdt på Midtsjøvannet i Ski. De senere år har de tre travlagene i Follo gått sammen om felles kjøring.

Bildet viser lagets mangeårige formann og fremste utøver av sporten, Håkon Holm, i aksjon på Midtsjøvannet rundt 1960 med sin stjerne Petter Tidemand, en av landets beste travhester.

Fotograf: Familien Holm.

Informant: Terje Holm.



Hopprenn i Møllebakken ca. 1935

Skiklubben Skimt ble stiftet ved årsskiftet 1915/16. Initiativtagere var dyrlege Th. Hemsén og Jorulf Bjørnstad. Klubbens første oppgave var byggingen av hoppbakken Møller'n (ved Oppegårdvn.) Byggingen foregikk på dugnad. Bønder med hester hentet torv fra «Måsan» (ved radiostasjonen), og gutta i Ski lempet og stablet og bygget unna-rennet.

Hvert år, så sant det var nok sne ble det holdt landsrenn i Møllebakken. Da var det folkefest og hele bygda flagget! Den første bakkerekorden fra 1916 var på 25 m.

I 1925 var bakken ombygget og lengste hopp målte 39 m. Vårt bilde viser bakken nesten ferdig etter 2. ombygging. Bakkerekorden i 1936 ble øket helt til 49.5 m.

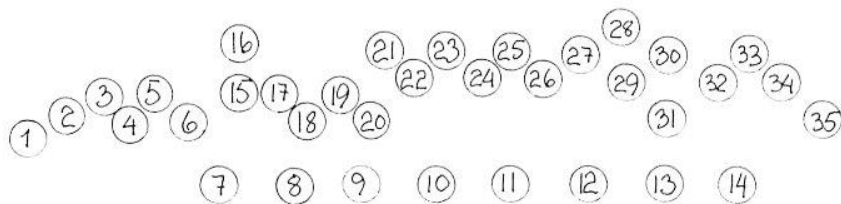
Det var obligatorisk kombinert klasse for alle mellom 18 og 32 år. Flere av Skimts løpere før krigen ble kjent langt utenfor distriktets grenser. Vi nevner Brynjulf Skotner, Trygve Gundersen og Trygve Steinerud.

På bildet kan vi gjenkjenne: «Tante P» (Astri Pedersen), Øistein Didriksson («Bayer'n»), Frank Brenna, Hans Christoffersen.

Fotograf: H. P. Bjørnstad.
Informant: Finn Hemsén.



Bildet er tatt i 1919.



- | | | | |
|----------------------|-------------------------|-------------------------|--------------------------|
| 1. Rolf Wiersholm | 10. Else Presthus | 19. Dag Steen | 28. Lærer Magda Fløgstad |
| 2. ? | 11. Inga Eger | 20. Haakon Endsjø | 29. Arne Kvakestad |
| 3. Gunhild Rustad | 12. Ellen Hemsén | 21. Ingrid Nordby | 30. Martha Buer |
| 4. ? | 13. Karen Norum | 22. Reidar Kópke | 31. Hans Torp |
| 5. Aase Kópke | 14. Eli ? | 23. Kate Dreyer | 32. ? Sigmundsen |
| 6. Eilif Bjørnstad | 15. Erling (?) Skjerven | 24. Finn Sleipnæs | 33. Lærer ? Aamodt |
| 7. ? | 16. Lærer Moe | 25. Olga (?) Stjernholm | 34. Synnøve Hansen |
| 8. Lillian Flor Øien | 17. Gunnar Riiser | 26. Holm Tømt | 35. ? Aronsen (?) |
| 9. ? | 18. E. Olsen | 27. Anna Lønnegraf | |

Ski private middelskole 1919

«Ski private middelskole» i Vilbergvn. ble etablert i 1918 etter initiativ av interesserte foreldre. Spesielt skal fru distriktslege Eger ha vært ivrig.

På skolen var det 3 lærere og ca. 30 elever. Skolen holdt på «gammel ordning» med 5 forskoleklasser og 4 middelskoleklasser. Da middelskolen i samfunnsbygningen startet i 1921 ble skolen i Vilbergveien nedlagt. Den eksisterte bare i 4 år.

Skolen i Samfunnsbygningen hadde «ny ordning». Den bygget på 7 års folkeskole og var 3-årig. Elevene fra Vilbergveiens forskole gikk et år ekstra på Samfunnsbygningen og leste 6. og 7. klasses pensum på det ene året. De eldste Vilberg-elevene tok middelskoleeksamen som privatister i Ås hvor de fortsatt hadde «gammel ordning».

Fotograf: Skolebilde

Informanter: Arne Kvakestad
og Ellen Five.



Grubernes Sprængstoffabrik, ca. 1925

«Produksjon av dynamittpatroner, såkalte «gubber» ved Grubernes Sprængstoffabrik A/S i Ski. Dynamitten ble pakket for hånd i papir. Damene ble populært kalt «tullepiker» fordi de tullet inn dynamitten. Jentene ble erstattet av automatmaskiner på 1950-tallet. Bildet er fra midten av 1920-årene».

Fotograf: Ukjent.

Informant: Per Krogstie.



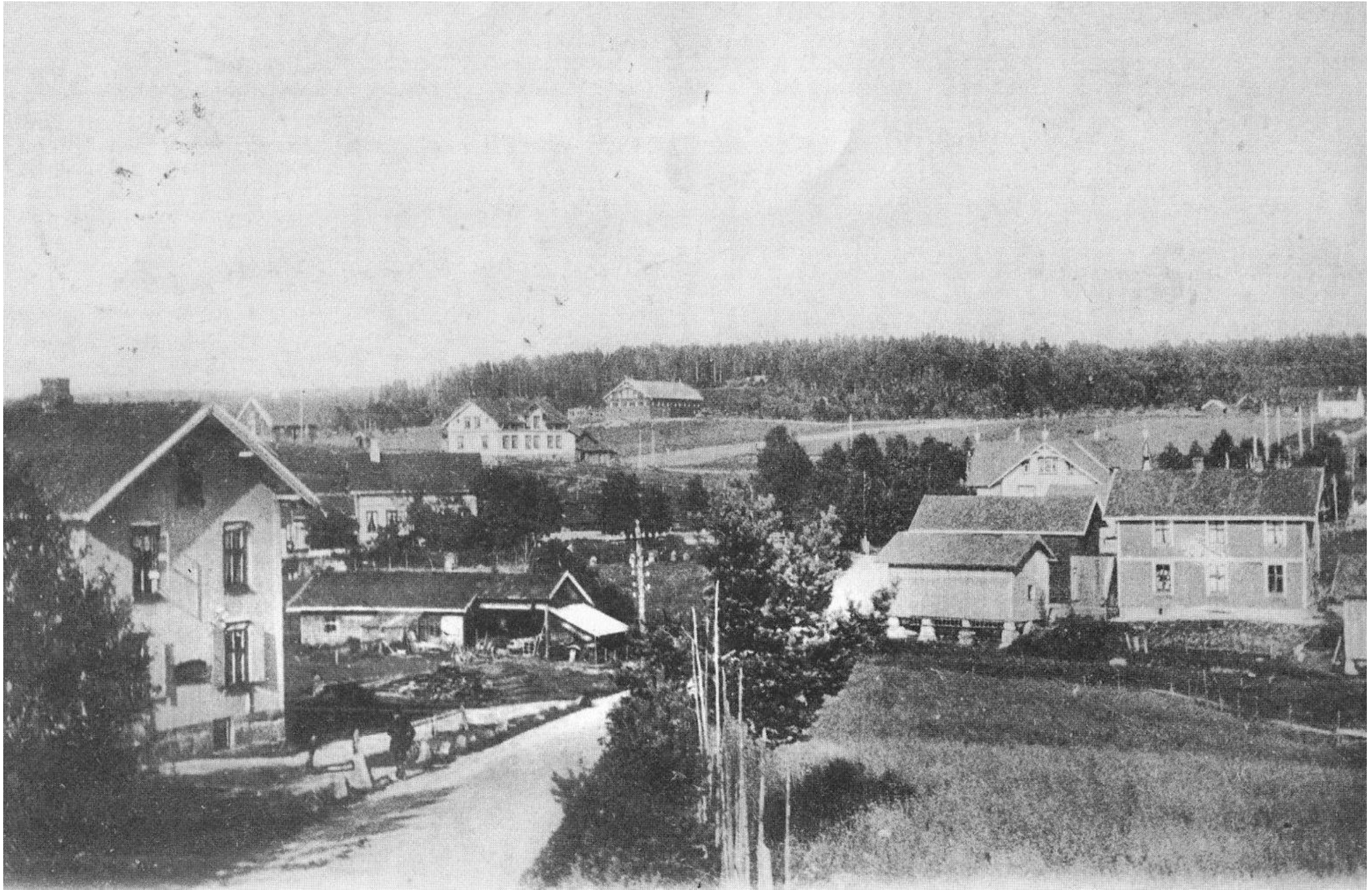
Waldemarhøy ca. 1910

«Waldemarhøy», et moderat eksempel på dragestilen som hadde sin blomstringstid omkring århundreskiftet da toneangivende arkitekter i romantisk fortidsbegeistring og med stabbur og stavkirker som forbilder forsøkte å skape en byggestil med norsk egenart. Ett resultat var den frittliggende enebolig i landlige omgivelser med laftede, brunmalte tømmervegger, utkraget overetasje, svalgang, mønekam og dragehoder på gavlspissene.

Doktor Georg Juell Kloumann, som var kommunelege i Kråkstad 1883–1906, fulgte moten blant 1890-årenes velsituerte og lot sin bolig oppføre på Ski-raet med utsikt over et gammelt kulturlandskap, omgitt av gravhauger med sagasus – men også i praktisk nærhet av jernbanen fra Christiania.

Denne vår eldste stasjonsby-villa, som nå er under rehabilitering, blir det naturlige samlingspunkt i det fremtidige bygdetun og kommunale kultursenter.

Fotograf: H. P. Bjørnstad, ca. 1910.
Informant: Kalenderkomitéen.



Kråkstad stasjonsområde ca. 1905

Vi ser Dal-gården med oppslagstavle på veggen. Her har det vært flere kjøpmenn opp gjennom tidene. Mest kjent var kanskje Martin Nesten. Lenger nede er smia som Kristian Tronaas bygget. Den ble senere drevet av smed Strøm. Til høyre sees Heimdal, hvor familien Mørk drev butikk, telefonsentral og postkontor.

Øverst skimter en Kråkstads eldste bebodde hus, og noen av Midtsemgårdene.

Ytterst til høyre midt på bildet er Kråkstad bruk som brant ned i 1923. Fotograf: Skibvigs Kortforlag i Christiania.

Informant: Gunhild Berger.



Siggerud Kapell, 1925

Siggerud Kapell, oppført 1905 etter tegninger av arkitekt Holger Sinding-Larsen, en av dragestilens ledende menn rundt århundreskiftet og kanskje bedre kjent for Holmenkollen Kapell som ble bygget et par år tidligere. Den nasjonale og nyromantiske byggestilen finner man også i stasjonsbyvillaer som Waldemarhøy, Vanaheim og Åsen i Ski sentrum.

En ivrig talsmann for å skaffe Skogbygda eget gudshus var Knud Martin Kollbye, sogneprest i Kråkstad fra 1900 til sin død i 1905. Kirkeklokkene i kapellet er en gave fra Kollbye. Midlene fikk han bl.a. ved å avstå fra skyssgodtgjørelsen.

Kollbye døde noen måneder før Siggerud Kapell ble innviet.

Fotograf: Carl Normann, Hamar.

Informant: Kalenderkomitéen.



Innvielsen av speiderhytta på Sterkerud, 1932

Sterkerud har vært husmannsplass. Stua ble tatt ned av Magnus Brandtenborg i 1918, og materialene brukt til nordfløyen på Eikjol.

Tømmeret til speiderhytta ble gitt av grunneieren, Erichsen på Tallaksrud. 25. september 1932 var det innvielsesfest. På bildet gjenkjenner vi: Med flagget: Trygve Kristiansen, Ski. Med bannerne: Bjørn Eriksen, Tusse, Langhus og Tor Flakstad, Langhus. Leder (med ryggen til): Carl Eugen Eriksen, Langhus.

Sterkerud har vært et senter for speiderne fra Langhus og Ski i alle år. Et yndet utfartssted for skiløpere er det også. Under krigen var det småhirden som regjerte her, men de visste sikkert ikke at Hjemmefronten hadde et våpenlager i sydsiden av kjelleren på Sterkerud.

Fotograf: Ragnhild Kristiansen.

Informant: Ragnhild Kristiansen.



Jernbaneundergangen i Ski ca. 1935

Jernbaneundergangen ved Skoro i Ski slik den så ut helt fra Smålensbansens østre linje ble anlagt i 1882 og fram til 1960 da en omfattende ombygning fant sted for å ta unna den stadig økende trafikken på RV 152, Kråkstadvegen og Kjeppestadvegen. Det var ikke mange centimeter klaring for bussen som trafikerte strekningen Ski - Frøland i Hobøl i tredveårene. Trass i den dårlige oversikten på stedet, skjedde det aldri alvorlige ulykker. Bildet er tatt ca. 1935 og bak rattet sitter drosjeeier Reidar Ødegård, Ski.

Fotograf: Wilhelm Klose sen.

Informant: Østlandets Blad.



Ordfører Haug på Haga ca. 1920

Dette er interiørbilde fra den gamle hovedbygningen på Haga i Kråkstad. Den ble revet i 1923.

Det fantes flere slike bygninger i distriktet, bl.a. på Østby. Den brant for noen år siden. De er oppført omkring 1800.

Det er den mangeårige ordfører i Kråkstad, Ivar Haug og hans søster Anna som sitter i sofaen.

En kan vel si at søskenflokket på Haga var inspiratorer til mye av Kråkstads kulturelle liv i 20 og 30-årene.

Fotograf: Ukjent.

Informant: Gunhild Berger.



Lensmann Kolbjørnsen på Åsen i 1925

Lensmann Thorstein Kolbjørnsen er fotografert på lensmannsgården Åsen med Ski sentrum i bakgrunnen. Han og hesten Dokka står klar til sine daglige gjøremål i distriktet. I alle år foregikk turene med hest/vogn eller hest/slede. I 1924 skaffet han seg en Citroën, men den ble kun brukt på sommerføre.

Thorstein Kolbjørnsen ble født i 1863, cand. jur. i 1888, arbeidet i statssekretariatet inntil han i 1895 ble ansatt som lensmann etter sin far Arne S. Kolbjørnsen. Han virket i Ski inntil sin død i 1928.

Fotograf: En av lensmannsbetjentene.

Informant: Egil Colbjørnsen.

Også i år gir Ski Historielag ut en kalender med bilder av historisk interesse. En egen komité har arbeidet med å skaffe bilder – en ikke helt liketil oppgave bestandig. Vanskeligst er kanskje arbeidet med å finne frem til navnene på de personene som vises på bildene. Det er i det hele tatt en litt vrien sak å tekste bilder av denne type, men også en stor utfordring.

Vi legger ikke så stor vekt på om kvaliteten på bildene er helt bra. Dette synes vi ikke er avgjørende. Det viktigste er fortsatt å vise noen spredte glimt fra «dengang», og noen vil vel også huske at slik var det.

Vi ber deg fortsatt om å hjelpe oss med å skaffe flere bilder. Alt er av interesse. Vi vet at det er hundrevis av interessante bilder og dokumenter rundt omkring i skuffer og skap.

Bildene kan leveres til Ski Historielag ved leder Bi Five Magnus, Kirkeveien 32, 1400 Ski for registrering. Glem ikke å legge ved en beskrivelse av hva/hvem som er på bildene.

Originalbildene leveres tilbake – garantert ubeskadiget.

Blir samlingen stor nok, vil det følge flere trykksaker, f.eks. kan det tenkes hele bøker om spesielle emner.

Ski Historielags kalenderkomité:

GUNHILD BERGER, TULLA BJØRNSTAD, ELLEN BUNÆS, IVAR JOHNSEN.